

เพลิงไหม้กองขยะ ... ลามไหมไร้อัย

เทศบาลต้องชดใช้!

คดีนี้เป็นคดีปกครองที่น่าสนใจสำหรับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาความสะอาดและกำจัดขยะมูลฝอย แต่ละเลยต่อหน้าที่ไม่ควบคุมดูแลปล่อยให้มีการจุดไฟเผาขยะจนทำให้เกิดเพลิงไหม้แล้วลุกลามไปไหมไร้อัยของชาวบ้านได้รับความเสียหาย และได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ข้อเท็จจริง คือ ผู้ฟ้องคดีปลูกอ้อยและต้นยูคาลิปตัส จำนวน 18 ไร่ ซึ่งติดกับที่ทิ้งขยะของผู้ถูกฟ้องคดี (เทศบาลตำบล) ต่อมา วันที่ 29 พฤศจิกายน 2546 เวลาประมาณ 1 นาฬิกา เกิดเพลิงไหม้ไร้อัยเสียหายทั้งแปลง ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า เพลิงไหม้ไร้อัยต้นเพลิงมาจากกองขยะที่มีการจุดไฟเผาขยะในที่ทิ้งขยะ โดยไม่มีการเฝ้าระวังและไม่ทำแนวกันไฟ จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหาย

ผู้ถูกฟ้องคดีโต้แย้งว่า ที่ทิ้งขยะเป็นบ่อลูกรังเก่ามีรั้วหนามกั้น มีถนนดินลูกรังขนานติดกับรั้วลวดหนามเป็นแนวกันไฟ เวลาเกิดเหตุเป็นเวลากลางคืนในฤดูหนาวอากาศชื้นน้ำค้างมาก เศษขยะมีความชื้นสูงไม่น่าจะเป็นเชื้อเพลิงได้และใช้วิธีกำจัดขยะ โดยวิธีฝังกลบ จึงไม่เกิดเพลิงไหม้จากที่ทิ้งขยะลามไปไหมไร้อัยของผู้ฟ้องคดี

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 420 วางหลักเกี่ยวกับการกระทำละเมิดว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด ผู้นั้นกระทำละเมิดจำต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 (3) กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลว่า มีหน้าที่รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในเขตเทศบาลตำบล

ดังนั้น การที่เกิดเพลิงไหม้ไร้อัยของผู้ฟ้องคดีถือเป็นการกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีหรือไม่? และผู้ถูกฟ้องคดีต้องชดใช้ค่าเสียหายเพียงใด?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาความสะอาดและกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อที่ทิ้งขยะของผู้ถูกฟ้องคดีมีรั้วลวดหนามกั้นระหว่างที่ดินของผู้ฟ้องคดีซึ่งปลูกอ้อยและต้นยูคาลิปตัส และจากภาพถ่ายสถานที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ ผู้ถูกฟ้องคดีทิ้งขยะทั้งในพื้นที่ต่ำลงไปใกล้ขณะคล้ายหลุมซึ่งน่าจะเป็นบ่อลูกรังเก่าและพื้นที่ราบกระจายไปจนใกล้กับแนวรั้วลวดหนามหลังเกิดเหตุ 4 วัน มีการทิ้งขยะใหม่เพิ่มเติมลงไปบนกองขยะที่ถูกเพลิงไหม้ยังมีไฟลุกร้อนอยู่ สามารถมองเห็นควันไฟลอยขึ้นมาชัดเจนและจากพยานหลักฐานต่างๆ เชื่อได้ว่า ก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้ ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ใช้วิธีการฝังกลบขยะและมีได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลไม่ให้มีการเผาขยะในเวลากลางคืน อีกทั้งไม่จัดทำแนวกันไฟตลอดรั้วลวดหนามทั้งที่ผู้ถูกฟ้องคดีทราบว่า ไร้อัยของผู้ฟ้องคดีมีเศษใบไม้แห้งที่เป็นเชื้อเพลิงได้ดีและเคยเกิดเหตุเพลิงไหม้มาแล้วก่อนหน้านี้ (แต่สามารถดับไฟได้ทัน) กรณีจึงเชื่อได้ว่า เพลิงไหม้มีสาเหตุมาจากการจุดไฟเผากองขยะในที่ทิ้งขยะของผู้ถูกฟ้องคดีแล้วลุกลามไหมไร้อัยของผู้ฟ้องคดี

เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีมีหน้าที่ในการกำจัดขยะมูลฝอยแต่กลับละเลยต่อหน้าที่ไม่ควบคุมดูแล ปล่อยให้มีการจุดไฟเผาขยะในที่ทิ้งขยะหลายครั้ง จนกระทั่งทำให้เกิดเพลิงไหม้กองขยะแล้วลุกลามไปยังที่ดินข้างเคียงจนไร้อัยของผู้ฟ้องคดีถูกเพลิงไหม้เสียหายทั้งหมด จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีประมาทเลินเล่อทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

เมื่อไร้อ้อยของผู้ฟ้องคดีมีผลผลิตประมาณไร่ละ 12 ตัน ถึง 13 ตัน จึงกำหนดให้ผลผลิตอ้อยเท่ากับ 12.5 ตัน ต่อไร่ พื้นที่ปลูกอ้อยของผู้ฟ้องคดีมี 11 ไร่ 3 งาน ได้ผลผลิตอ้อยน้ำหนักรวม 146.87 ตัน และจากเอกสารของบริษัท น. จำกัด ในการคำนวณค่าเฉลี่ยการขายอ้อยให้กับโรงงานน้ำตาลตันละ 405.85 บาท ซึ่งเป็นราคาขายอ้อยในขณะนั้นจึงเป็นราคาที่เหมาะสมสมควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดตามมาตรา 438 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีจึงควรได้รับชดเชยค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน 41,289.90 บาท (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 13/2555)

คดีนี้คงเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดว่าจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่ รอบคอบและระมัดระวัง มิให้เกิดความเสียหายขึ้นไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นกับทางราชการหรือกับประชาชนเพราะเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นจากการละเลยต่อหน้าที่ ผู้ได้รับความเสียหายย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องศาลปกครองเรียกค่าเสียหายได้ครับ !

นายปกครอง
